

Spravodlivosť a kriminalita

08.04.2016 |

Kriminalita

Požiare

Vybrané ukazovatele - metodické vysvetlivky

Kriminalita

Celková kriminalita zahŕňa všetky políciou zistené trestné činy jednotlivcov a skupín osôb podľa príslušných ustanovení zákona č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon). Údaje o kriminalite zahŕňajú dokonané trestné činy aj pokusy trestných činov. Celkovú kriminalitu rozdeľujeme na tieto tri základné skupiny:

1. Všeobecná kriminalita
2. Hospodárska (resp. ekonomická) kriminalita
3. Zostávajúca kriminalita

1. Všeobecná kriminalita zahŕňa trestné činy:

- a) *majetkové*
- b) *násilné*
- c) *mravnostné*
- d) *ostatné všeobecné*

Medzi majetkové trestné činy zaraďujeme krádeže (na osobách, vlámaním, motorových vozidiel a pod.), ale aj poškodzovanie majetku.

Pod pojem násilná kriminalita sa zaraďujú násilné trestné činy ako vražda, lúpež, úmyselné ublíženie na zdraví, nebezpečné vyhrážanie, únos, hrubý nátlak, týranie a pod.

Mravnostnú kriminalitu reprezentujú najmä trestné činy ako znásilnenie, sexuálne zneužívanie, detská pornografia alebo kupliarstvo.

Medzi ostatné všeobecné trestné činy patrí napríklad výtržníctvo, nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, ale aj marenie výkonu úradného rozhodnutia.

2. Ekonomická (resp. hospodárska) kriminalita je špecifický druh kriminality, ktorý spôsobuje ekonomické škody štátu, právnickým a fyzickým osobám. Medzi tzv. hospodárske trestné činy patrí napríklad sprenevera, podvod, neoprávnené obstaranie platobnej karty, poškodzovanie spotrebiteľa, prijímanie úplatku, ale aj trestné činy ako ohrozenie životného prostredia alebo pytlíactvo.

3. Zostávajúca kriminalita zahŕňa trestné činy ako sú zanedbanie povinnej výživy, ublíženie na

zdraví z nedbanlivosti, dopravné nehody, týranie zvierat a pod.

Súčet počtu všeobecných, hospodárskych a zostávajúcich trestných činov je menší ako celkový počet trestných činov, pretože do celkovej kriminality sa zarátavajú aj vojenské trestné činy. Údaje o vojenských trestných činoch (v samostatnej kategórii) sa v tabuľke neuvádzajú. Medzi vojenské trestné činy patria trestné činy ako napríklad vyhýbanie sa služobnému úkonu či neuposlušnosť rozkazu, ale aj trestné činy proti bezpečnosti, republike a pod.

Páchatelia trestných činov sú osoby, ktoré boli stíhané a vyšetrované políciou. Štatistické údaje o páchatel'och sú agregované informácie, ktoré sa pri policajnom vyšetrovaní podarilo o páchatel'och zistiť a zaevidovať.

Recidivista je osoba, ktorá sa opakovane dopustila spáchania trestného činu rovnakej povahy.

Maloletý páchatel' je osoba, ktorá trestný čin spáchala pred dovŕšením veku 14 rokov. Osoba, ktorá trestný čin spáchala po dovŕšení 14. roku života a zároveň ešte nedovŕšila vek 19 rokov, je **mladistvý páchatel'**. Ukazovateľ *Mladiství a maloletí páchatelia (0-18 rokov)* reprezentuje súčet počtu páchatel'ov v oboch vekových kohortách.

Objasnenosť trestného činu je stav, keď polícia objasní, kto trestný čin spáchal, t.j. odhalí páchatel'a.

Vybrané ukazovatele - metodické vysvetlivky

Požiare

Usmrtené osoby sú osoby, ktoré zomreli pri požiari, pri prevoze do nemocnice alebo do 24 hodín po požiari.

Priama hmotná škoda je škoda vyčíslená zo zostatkovej hodnoty dlhodobého hmotného majetku, materiálov a iných prostriedkov zničených požiarom, stanovená odhadom.

Uchránené hodnoty vyjadrujú súčet udaných hodnôt dlhodobého hmotného majetku a iných hodnôt zachránených pred požiarom.